

Reactie Midvoor op het Rapport Spies

De Commissie Spies heeft binnen een relatief kort tijdsbestek een helder rapport geschreven over de evaluatie van de Tweede Kamerverkiezingen en de aanloop daartoe. Daarmee kan een begin worden gemaakt met de duidelijke wens weer verbinding met elkaar te zoeken. Terecht wordt het lerend vermogen van onze partij op tafel gelegd. Deze ernstige constatering brengen met zich mee dat alleen via een lang traject substantiële wijzigingen kunnen worden doorgevoerd. Het CDA Midvoor dankt de commissie Spies voor hun geleverde werk.

Het landelijk bestuur is collectief afgetreden naar aanleiding van het rapport. Alleen interim-voorzitter Van Rij en adviseur Bijleveld blijven volledig in functie. Wij hebben veel respect voor deze stap. Hiermee neemt het bestuur haar verantwoordelijkheid voor het gevoerde beleid en de werkzaamheden in de afgelopen periode. Wij danken hen voor hun werkzaamheden en inzet in de afgelopen periode.

De Commissie Spies heeft in haar rapport gepleit om *“de kennis en kracht van (...) netwerken beter in te zetten”*. Wij onderschrijven dat als netwerk CDA Midvoor ten zeerste en hebben daarom na consultatie met onze leden de volgende verklaring over het rapport Spies opgesteld.

Het rapport pleit voor een verbetering van de partijcultuur. Dat is een kwestie van lange adem en veel inspanning. CDA Midvoor onderschrijft deze conclusie van harte en erkent dat een dergelijke verbetering alleen stapsgewijs kan worden bereikt. Het vergt daarom een diepgaander analyse van een cultuur waarin sinds 2010 vormen van politieke beloning en politieke afrekening zijn te vinden. Dit vergt een concretere uitwerking. Hoe wij met elkaar om gaan, doet ertoe. Het hoort in onze partij veilig te zijn en je hoort je in onze partij veilig te voelen. Constateren dat het anders moet is stap één. Daadwerkelijk een andere cultuur vraagt om investering, vernieuwing en ruimte voor debat en verschillende meningen zonder dat dit consequenties heeft. Dat is stap twee. Daar hoort ook bij dat we ons binnen het CDA weer met elkaar verzoenen. Wij hopen dat er na alle rust ook richting Pieter Omtzigt weer ruimte ontstaat om elkaar de hand te reiken.

Dat de CDA-visie ‘Zij aan Zij’ centraal gesteld wordt, van waaruit de komende tijd de politieke keuzes gemaakt gaan worden, ondersteunt Midvoor volledig. ‘Zij aan Zij’ biedt een waardevolle toekomstvisie voor het CDA. Heel goed dat dit afgelopen week uitwerking kreeg in een nieuwe CDA-landbouwvisie van de CDA Tweede Kamerfractie met Derk Boswijk als trekker en in nauwe samenwerking met het WI. Meer concrete initiatieven uit de fractie als uitwerking van Zij aan Zij juichen wij van harte toe.

Het is bijna cynisch met de Commissie te moeten constateren dat met het aan de kant schuiven van de prachtige concept titel van het verkiezingsprogramma *‘Zorg voor Elkaar’* de zorg voor elkaar ook bijna letterlijk is verdwenen. De nieuwe titel *‘Nu doorpakken’* heeft zowel CDA’ers als niet-CDA’ers van het CDA gedachtengoed vervreemd. De initiator, en politiek leider, van deze verandering blijft in het evaluatierapport nagenoeg buiten schot.

Over de kandidaatstelling worden diverse conclusies getrokken. Niet beantwoord wordt de vraag hoe het kan dat een kundig en zeer gewaardeerd Tweede Kamerlid als Chris van Dam op een volstrekt onverkiesbare plaats werd gezet met als gevolg dat de fractie geen justitiespecialist meer heeft van dit kaliber. De wijze hoe dit heeft kunnen gebeuren, roept bij ons nog steeds vragen op.

We zijn met de Commissie van mening dat de kwaliteitszetels in de nieuwe fractie onvoldoende zijn geborgd. Dat is niet meer te wijzigen. De tekorten aan deskundigheid kunnen wel worden aangevuld

met de ruime kennis en ervaring binnen de partij. Hier kunnen netwerken en themaclusters een belangrijke rol spelen. Zo heeft het Europa Netwerk zeer recent een rapport geschreven met de titel *'De meerwaarde van Europa, een zichtbaar CDA'*. Het recente rapport van de CDA-fractie en het WI *'Perspectief voor boeren'* is een ander voorbeeld van een inhoudelijk sterk profiel op een politiek gevoelig terrein.

Wij onderschrijven de aanbeveling om in het CDA meer aandacht te besteden aan steden. Het klassieke patroon van steden tegen regio hoort daar niet bij. Een andere partijcultuur betekent een einde aan deze tegenstelling en erkenning van de meerwaarde van zowel stad als de regio voor elkaar. Zij aan zij biedt hier een gezamenlijke visie voor die gebouwd is op de kernbegrippen van het CDA.

Het lerend vermogen van de partij verdient, zoals het rapport beschrijft, sterke verbetering. De afgelopen tien jaar zijn met een duidelijk rechtse koers telkens verkiezingen verloren. Lerend vermogen betekent onzes inziens dat we ons meer gaan onderscheiden met herkenbare christendemocratische standpunten en ook echt lessen trekken uit nederlagen. De inhoud hoort echt voorop te staan, het volgen van peiling- en marketingbureaus niet. Het CDA hoort zich daarbij niet links of rechts te positioneren, maar hoort thuis in het midden

Hoewel de lijsttrekkersverkiezing in 2020 desastreuus verliep, is eerder binnen onze partij wél positieve ervaring opgedaan met het kiezen lijsttrekker, zoals in 2012. Het verschil zit hem wat ons betreft in de fundamentele keuze en de voorbereiding ervan. Het rapport pleit tegen lijsttrekkersverkiezingen maar gaat vervolgens niet in op de cruciale vraag waarom het Landelijk Bestuur er in samenspraak met de verschillende kandidaten niet in slaagde tot één kandidaat te komen. Dit was namelijk de uitdrukkelijke wens van de Verenigingsraad. Deze vragen hadden wij graag beantwoord gezien.

Het rapport Spies is er onzes inziens niet in geslaagd een klinische, duidelijke en vooral objectieve cijfermatige analyse van de uitslag te geven. Dit maakt de huidige analyse door de commissie Spies kwetsbaar voor niet onderbouwde aannames. De conclusie dat het CDA aan rechts heeft verloren, wordt niet onderbouwd en lijkt ook niet juist. In het rapport valt te lezen dat we met name verloren aan de VVD en (o.a.) in mindere mate aan BBB. De feiten liggen echter anders, zoals Onnink en Honkoop in [Christendemocratische Verkenningen](#) al duidelijk stelde: *"Het CDA had deze verkiezingen het oudste electoraat van alle partijen; ouder dan 50PLUS. **De partij verloor de meeste stemmen aan het kerkhof**, gevolgd door de VVD en D66. Tegen de legendevorming: **het CDA verloor slechts 1 procent van zijn kiezers aan de BoerBurgerBeweging.**"* Cijfers horen aan de basis te liggen van een goede analyse op basis waarvan het CDA de juiste en objectieve lessen hoort te trekken. Hier ligt nog aanvullend werk te wachten alvorens harde conclusies kunnen worden getrokken.

In het rapport wordt ontkend dat bepaalde donaties effect hebben gehad op het standpunt van het CDA over de overname van familie- en gezinsbedrijven. Wij missen hier een duidelijke uitspraak dat binnen het CDA ook elke schijn van beïnvloeding door schenkingen vermeden dient te worden. Het CDA dient over giften zo transparant mogelijk te zijn. Om elke schijn van beïnvloeding te vermijden, is het ongewenst dat een grote sponsor deel uitmaakt van het campagneteam. Waarom kon dit niet als aanbeveling opgenomen worden in het evaluatierapport? Hierover horen duidelijke en richtinggevende uitspraken in de evaluatie te staan.

De aanbevelingen van de Commissie bieden een goede bijdrage aan de discussie tijdens het partijcongres in september. Daar komen ook onderwerpen aan de orde die niet zijn genoemd of buiten de scope van de opdracht vielen. Bij dit laatste denken we aan het opzeggen van het CDA-lidmaatschap door Pieter Omtzigt. Wij vinden het belangrijk dat er in aanloop naar het partijcongres gewerkt wordt aan verzoening.

Het doorvoeren van de veranderingen zal veel van ons vergen als partij en als leden. Van iedereen zal het nodige worden gevraagd. Willen wij echt een betere partijcultuur, willen wij echt een betere partijorganisatie en vooral de partij verzoenen met de blik vooruit dan is daar veel inzet voor nodig van iedereen. Als iedereen de schouders eronder zet, kunnen we het tij keren. Wij hebben daarbij vertrouwen en optimisme richting de toekomst. Wij zien de nieuwe initiatieven van de fractie als een positieve verandering. Dit rapport is een eerste stap in de juiste richting. Maar meer is nodig. Het CDA Midvoor pakt die handschoen, samen met iedereen binnen onze partij, graag op.

CDA Midvoor is het netwerk binnen CDA voor een waardengedreven middenpolitiek dat zich constructief en kritisch inzet binnen de partij. Ons netwerk vertegenwoordigt bijna 400 leden binnen alle geledingen van de partij.

Voor meer informatie:

www.cdamidvoor.nl

Bart van Horck (0618519817)

Voorzitter CDA Midvoor